

05

A

1341

33

DISPUTATIONUM LOGICARUM

TERTIA

De

MODALIBUS

SYLLOGISMIS,

publicè proposita,

PRÆSIDE

M. JOHANNNE Weissen /

Isennaco. Thür.

RESPONDENTE

SAMUELE SCHRÖDERO,

Banoâ Pomerano.

In auditorio Collegii Veteris.

ad d. 24 Jul.

horis antemerid.

✻[†]✻

WITTEBERGÆ,

Typis JOHANNIS HAKEN, M DC L.

39

8

V I R O
GENEROSO, MAGNIFICO, NOBILISSIMO
ET MAXIME STRENUO

Dn. HEINRICO AB OSTEN,
Consiliario Provinciali gravissimo, meritissimo, Capi-
taneo Verchensium excellentissimo, Hæreditario in Plüggen-
tin, Pencun & Batevitz,

Domino, Patrono & Meccœnati summâ animi obser-
vantiâ nunquam non colendo & devotè
honorando.

*In sui studiorumq; suorum commendationem
& perpetua observantia servitutisq; notam*

*disputationem hanc sacram
esse voluit*

Samuel Schröderus, Resp.

05 A 1347

M. I. A. I. T.

Absolvimus hactenus Deo juvante Enunciationes modales, quò verò utilitas eorum, quæ circa eas à nobis fuerunt monita, magis appareat, nunc porrò ad *naturam syllogismorum modalium* examinandam ut progrediamur, ordo requirit. Ne tamen & hic extra methodum vagari & versari videamur, majoris evidentia gratiâ initiò syllogismi modalis *in genere* videbimus *definitionem*, deinde ejusdem *divisionem*, tertio *certas notas* circa legitimam argumentandi formam observandas inculcabitur, & deniq; *regulas ipsius Aristotelis* ex Interpretibus ejusd. formatas examinabimus. Faxit infinita Sapiencia, ut & hunc laborem sine errore proponamus, & ad exoptatum finem fructuosè perducamus!

I. Definitionem in genere quod spectat, sit ea talis: *Syllogismus modalis est, qui constat ex enunciationibus modalibus legitime dispositis.*

Cur appellemus syllogismum hunc *modalem*, non opus est divinatione, siquidem unicuiq; notum est, quod hac denominatione contradistinguamus eund. *absoluto*, qui talis esse dicitur, quod ex propositionibus constat absolutis, h. e. ex talibus propositionibus, quæ planè nullum superadditum habent modum formaliter sumtum, adeoq; proin *modalis* dicitur, quia gaudet enunciationibus modalibus *verè* sic dictis, h. e. non compositis, sicuti disp. i. th. 10. monuimus, sed *divisis*, in quibus modus reverà ad integritatem prædicati modificati pertinet, ita ut non sit to-

tum prædicatum, seu integer enunciationis modalis terminus, nisi modus addatur parti ipsius dicti, quemadmodum & hoc ex th. 9. disp. 1. abundè constare arbitramur. Notanter a. addimus, ex enunciationibus modalibus legitime dispositis; etenim hac ratione non solummodò removemus confusionem terminorum modifierum diversos modos habentium, ne illi varientur; verùm etiam evitare discimus confusionem terminorum absolutorum & modifierum, qui prorsus sunt distincti, uti egregiè monet *Aristot. lib. 1. prior. Analyt. cap. 8. pag. m. 35.* quod ejusd. verbis declarare lubet: *Quia, inquit, diversa sunt hæc, inest, necessariò inest, accidit inesse: Per multa enim insunt illa quidem, non tamen necessariò: alia nec necessariò insunt, nec re ipsà omninò insunt, inesse tamen possunt. Perspicuum est inde ratiocinationes ex ijs singulis confectas, diversas esse, extremaq; in ijs non eod. modo se habere: sed alias ex necessariis constare, alias ex absolutis, alias ex contingentibus.* Haftenus Philosophus.

Exempla syllogismorum modalium suppeditamus sequèntia:

Neesse est, omne animal sentire.

Omnis homo est animal.

E. Neesse est omnem hominem sentire.

Quem legitimum esse videre licet ex expositione nobis utilitatà, v. g.

Omne animal necessariò sentit.

Omnis homo est animal.

E. Omnis homo necessariò sentit.

It. Contingit hominem esse pium.

David est homo.

E. Contingit Davidem esse pium.

Qui ita exponendus:

Homo contingenter est pius.

David est homo.

E. David contingenter est pius.

It.

It. Possibile est hominem peccare.

Petrus est homo.

E. Possibile est Petrum peccare.

Quem hunc in modum exponimus:

Homo potest peccare.

Petrus est homo.

E. Petrus potest peccare.

It. Impossibile est electos seduci.

Paulus est electus.

E. Impossibile est Paulum seduci.

Cujus expositio ita instituenda:

Electi non possunt seduci.

Paulus est electus.

E. Paulus non potest seduci.

2. Divisionem quod concernit, est syllogismus modalis vel purus vel mixtus.

Purus modalis est, qui constat ex enunciationibus puris modalibus ejusdem modi.

Dicitur purus, non eam duntaxat ob causam, quod singulas enunciationes habeat modales, siquidem & hoc fieri potest in mixto, uti mox videbimus; sed ideò potiùs, quia omnes enunciationes hujusmodi syllogismi uno eodemq; afficiuntur modo, e. g.

Quic. necessariò est rationalis, is necessariò est risibilis.

Omnis homo necessariò est rationalis.

E. Omnis homo necessariò est risibilis.

It. Quodc. necessariò est animal, necessariò sentit.

Lapis non necessariò sentit.

E. Lapis non necessariò est animal.

It. Quic. contingenter est Philosophus, is contingenter est doctus.

Quidam homo contingenter est Philosophus.

E. Quidam homo contingenter est doctus.

A 3

It.

It. *Omne contingenter doctum contingenter est Philosophus.*
Omne contingenter doctum contingenter est Theologus.
E. *Quidam qui contingenter est Theologus, contingenter est Philosophus.*

Mixtus modalis est, qui constat vel ex modalibus & absolutis, vel ex meris modalibus sed diversorum modorum.

Mixtus salutatur, quia in hoc mixtæ dantur enunciationes, h.e. tales, quæ non sunt omnes & singulæ modales, & quidem ejusd. modi, sed datur mixtio vel enunciationum modalium & absolutarum, vel modalium & modalium, ita ut non eosd. habeant modos, sed planè diversos. Horum exempla sunt sequentia:

Omnis homo necessariò est docilis.

Plato est homo.

E. *Plato necessariò est docilis.*

It. *Possibile est Germanos esse doctos.*

Saxones sunt Germani.

E. *Possibile est Saxones esse doctos.*

Seu clariùs juxta expositionem nostram:

Germani possunt esse docti.

Saxones sunt Germani.

E. *Saxones possunt esse docti.*

It. *Omne contingenter doctum, necessariò est homo*

Petrus est contingenter doctus.

E. *Petrus necessariò est homo.*

It. *Quodc. necessariò est equus, non potest latrare.*

Bucephalus necessariò est equus.

E. *Bucephalus non potest latrare.*

3. *Notas quod attinet, quæ sedulò in bonâ & legitimâ syllogismorum modalium formali consequentiâ observandæ sunt, eas nunc breviter & in quantum possumus,*
per-

perspicuè adjiciemus, hoc tamen ordine, ut generales præmissas excipiant notæ speciales.

4. Generales & quidem I. Sicuti terminus semel est positus in unâ propositione, ita repeti debet in alterâ.

Quæ nota omnium universalissima in primis attendenda, ne in syllogismis modalibus vel termini absoluti cum modificatis, vel modificati homogenei cum heterogeneis confundantur: Eisdem enim oportet repeti, vel absolutos, si in priori fuerint absoluti, vel modificatos, si prius tales extiterint, & quidem modificatos non quoslibet, sed unius ejusdemq; modi, non diversorum, ne varientur termini, sicq; talis syllogismus incurrat vitium plurium, quàm aliàs fas est & decet, terminorum: Hac enim ratione æquè peccatur in hujusmodi syllogismis, ac in absolutis, quia concludendi eadem utrobique est ratio, ita quidem, ut si quis in regulam quandam syllogismi absoluti impingat, statim etiam syllogismi modalis violet formam. Peccat igitur contra hanc notam subsequens syllogismus, ita ut non solummodò vitio laboret quatuor verùm potiùs quinque terminorum, uti ex expositione clarum evadit, e. g.

Impossibile est damnatos salvari.

Necesse est Diabolos esse damnatos.

E. Necesse est Diabolos salvari.

Qui ita exponendus.

Damnati non possunt salvari.

Diaboli necessariò sunt damnati.

E. Diaboli necessariò salvantur.

Ex quâ resolutione manifestò constat, & terminos absolutos confundi in hoc syllogismo cum modalibus, alias enim est terminus *damnati*, alius *necessariò sunt damnati*; & modos

dos homogeneos mutari cum heterogeneis, alius enim est non possunt salvari, & alius necessario salvantur, quibus demum quintus additur terminus scil. *Diaboli*.

Sin verò ita collocentur termini,

Damnati non possunt salvari.

Diaboli sunt damnati.

E. Diaboli non possunt salvari.

tunc vi notæ hujus legitimum eum esse censemus; sic quoque formatus, conclusio partem sequitur debiliorem.

Idem de sequenti ferendum est judicium :

Omnis homo est animal.

Impossibile est leonem esse hominem.

E. Impossibile est leonem esse animal.

qui itidem quinq; incedit pedibus, uti resolutio docet, quæ talis :

Omnis homo est animal.

Leo non potest esse homo.

E. Leo non potest esse animal.

Ut ut enim non urgeatur, *minorem esse negantem* in primâ figurâ, limites tamen notæ hujus nostræ transgreditur, quia bis termini absoluti confunduntur cum modificatis, alius enim est terminus *Homo*, alius *non potest esse homo*, alius *animal*, alius *non potest esse animal*, & denique quintus terminus est *Leo*.

Hunc autem in modum formatum juxta notam hanc generalem pro legitimo *formaliter* sumto eund. venditamus :

Omnis homo est animal.

Leo est homo.

E. Leo est animal.

Vel si modus termini medii urgeatur :

Quodc. non potest esse homo, non est animal.

Leo

Leo non potest esse homo.

E. Leo non est animal.

Quando ita proferuntur, tunc nil quidem desideramus in *formâ*, verùm in materiâ propositio minor *prioris* est falsissima; si a. ponatur vera, quæ est negans, *Leo non est homo*, tunc utique violatur forma. *Posterioris* autem major fallit propositio, hinc etiam falsissimam infert conclusionem, digna quippe tali parente soboles.

II. Major terminus ita in conclusione est inferendus, prout positus fuit in præmissis.

Fluit hæc nota ejusdemq; declaratio ex naturâ prioris modò expositæ, & valet in *singulis* figuris, uti suo loco ostēdemus. Legitimæ igitur sunt horum sequelæ.

Omnis homo necessariò est animal.

Civis Wittebergensis est homo.

E. Civis Wittebergensis necessariò est animal.

It. Omnis homo necessariò est animal.

Lapis non necessariò est animal.

E. Lapis non est homo.

It. Omnis homo necessariò est animal.

Omnis homo necessariò est rationalis.

E. Quoddam quod necessariò est rationale, necessariò est animal.

It. Omnis homo contingenter ridet.

Samuel est homo.

E. Samuel contingenter ridet.

It. Omnis homo contingenter ridet.

Bucephalus non contingenter ridet.

E. Bucephalus non est homo.

It. Omnis homo contingenter ridet.

Omnis homo est animal.

E. Quoddam animal contingenter ridet.

B

III, Mi-

III. Minor propositio non potest formaliter modificari, majore existente sine modo.

Quod ad hanc notam, nos salvis aliorum judiciis existimamus, eandem ita *simpliciter proponendam non esse*, in *singulis* namq; *figuris* singularem ferè videtur mereri considerationem: Quando enim syllogismos *primæ* figuræ examinamus, statim apparet, eandem absolute non esse proferendam; si enim loquatur de modo propositionis majoris *formaliter* sumpto, tunc utiq; potest hic adesse, ita tamen, ut ob illum propositio minor non continuo sit modificata, sed maneat absoluta; Sin v. major explicetur de modo *materialiter* accepto, quæ pars est subjecti, tum *vera est nota*. Utrumq; patet ex hisce exemplis:

Omne animal *necessariò* sentit.

Brutum est animal.

E. Brutum *necessariò* sentit.

Quamvis major sit modificata in hoc exemplo & quidem formaliter, minor tamen non debet modificari, sed potius absolute poni, sicuti videre licet.

It. Quodc. *necessariò* est animal, sentit.

Brutum *necessariò* est animal.

E. Brutum sentit.

In hoc minor propositio bene potest imò & debet formaliter modificari, quia major continet modum ex parte subjecti adeoq; materialem, qui jam rectè loco prædicati minoris repetitur, & ob hunc ordinem & situm formalis saluatur.

Si verò major destituta est omni modo, ita ut etiam subjecto non sit additus, tum *minor propositio non potest formaliter modificari*. Nihilo tamen minus *materialis* modus, qui pars est *subjecti*, illi citra violationem formæ syllogisticæ potest addi, quod clarum est ex hoc exemplo:

Omne

Omne ambulans est animal.

Quoddam quod *contingenter* sedet, est ambulans.

E. Quoddam contingenter sedens est animal.

In *secundâ* figurâ nota hæc simpliciter procedit, si major explicetur tantum de modo *formaliter* sumto, & non de materiali. Etsi enim hic adest, nil tamen prodest minori, quæ, licet etiâ materialē habeat modum, manet tamen absoluta, majore existente sine modo formali. E. G.

Nullus lapis est animal.

Omne *contingenter* sedens est animal.

E. Nullum contingenter sedens est lapis.

It. Quodc. *contingenter* hinnit, est equus.

Homo non est equus.

E. Homo non contingenter hinnit.

Utrobique minor est absoluta, quia major neutrobique continet modum *formalem*.

In *tertiâ* figurâ minimè nobis quidem valere videtur, quod evincere conamur his exemplis :

Omnis ignis est levis.

Omnis ignis *necessariò* est *calidus*.

E. Quoddam *necessariò* calidum est leve.

It. Omne ambulans est animal.

Omne ambulans *contingenter* est *sedens*.

E. Quoddam contingenter sedens est animal.

Hi syllogismi legitimâ gaudent formali consecutione, ita ut nil desiderari in iis possit vel debeat, quasi incurrant vitium quatuor vel plurium terminorum, sed sunt & manent legitimi, licet major modò destituta minorem habeat cum modo & quidem *formaliter* sumto.

IV. Modus, quo medius terminus est modificatus, non potest reddere conclusionem modificatam.

Ratio hujus notæ petitur ex regulâ communi syllogif-
morum absolutorum, quâ prohibetur, *ne medium vel ex to-
to vel ex parte conclusionem ingrediatur.* Observanda hæc
nota *in omnibus figuris*, uti infra circa speciales notas pluri-
bus monstrabimus. Hac vice sufficiant ea, quæ sequun-
tur, exempla.

Quodc. *necessariò* est animal, sentit.

Homo *necessariò* est animal.

E. Homo sentit.

It. Quodcunq; sentit, *necessariò* est animal.

Lapis non *necessariò* est animal.

E. Lapis non sentit.

It. Quodc. *necessariò* est animal, sentit.

Quodc. *necessariò* est animal, vivit.

E. Quoddam vivens sentit.

Intelligenda a. hæc sunt de modo, *in quantum reverâ pars
est mediij*; aliàs uni eidemq; modo non repugnat reddere
conclusionem modificatam, verùm non in quantum est
pars mediij, sed quatenus est pars alterius extremi, & qui-
dem vel *majoris*, e.g.

Quodc. *necessariò* est animal, *necessariò* sentit.

Homo *necessariò* est animal.

E. Homo *necessariò* sentit.

It. Quodc. *necessariò* est animal, *necessariò* sentit.

Lapis non *necessariò* sentit.

E. Lapis non *necessariò* est animal.

It. Quodc. *necessariò* est animal, *necessariò* sentit.

Quodc. *necessariò* est animal, *necessariò* vivit.

E. Quoddam quod *necessariò* vivit, *necessariò* sentit.

Vel *minoris* extremi, ubi tamen conclusio modum forma-
lem non admittit, sed tantùm *materialem*, cujus exemplū
unicum brevitas ergò sit instar omnium :

Omne

Omne necessariò grave descendit.

Quoddã quod *necessariò* est terra, necessariò est grave.

E. Quoddam quod *necessariò* est terra descendit.

In hisce omnibus, quamvis idem habeatur modus in conclusionem, qui datur penes medium, omnes tamen ob dictã rationem *formali* gaudent bonitate. Haftenus de generalibus, sequuntur

5. Speciales, & quidem quoad *primam* figurã hæ sunt:

I. Si prædicatum majoris est modificatum, prædicatum quoq; conclusionis modificatum sit necesse est.

Nota hæc fuit ex generali secundã, & valet in *omnibus modis* syllogismorum modalium *directe* concludentium, quocunq; etiã modo major afficiatur, ita ut nihil intersit, licet major constet modò de necessario, & minor de contingenti, nihilo tamen minus tale sequatur prædicatum eodem & non alio modo affectum, quale fuit majoris. e. g.

Quic. contingenter est doctus, is *necessariò* est homo.

Plato contingenter est doctus.

E. Plato *necessariò* est homo.

Præterea nil obstat, *quamvis sola major modò afficiatur*, nec unã ipsa minor, hoc saltem observetur, ne sensus *compositus* confundatur cum sensu *diviso*, & *contra*, sed ut eãd. ratione accipiatur in conclusionem, quã sumebatur in præmissis. e. g.

Quic. est Philosophus, is *necessariò* est doctus.

Quidam homo est Philosophus.

E. Quidam homo *necessariò* est doctus.

Conclusionem probè perceptã & rectè intellectã nil falsi in se continet, sed vera ex præmissis sequitur conclusio; vera enim est major *in sensu composito*, cujus sensus facilè cognoscitur ex hac reduplicatione:

B 3

Quic.

Quic. est Philosophus, is *quà est Philosophus* necessa-
riò est doctus.

Jam subsumatur,

Quidam homo est Philosophus.

Ex his præmissis tandem verissima hæc sequitur conclusio.

E. Quidam homo, *quà est Philosophus* necessariò est
doctus.

Sit aliud exemplum :

Quic. sedet, *contingenter* sedet.

Quidam stans sedet.

E. Quidam stans *contingenter* sedet.

Quæ conclusio, licet in sensu *composito falsa* sit, in quantum
tamen major explicanda venit in sensu *diviso*, ita ut termi-
nus ille *contingenter sedet* absq; ullâ determinatione *forma-
le subjecti* respiciente accipiatur, utiq; *vera* sequitur con-
clusio, ut is, qui prius stetit, alio & *diverso* tempore, quo
non stat, sedeat & quidem *contingenter*.

II. Si prædicatum minoris est modificatum,
modificatum quoq; sit subjectum majoris.

Exemplum hujus notæ suppeditavimus notâ proximè
præcedenti ab initio, in quo vidimus, modum *contingenter*
minoris propositionis petitum esse à modo subjecti majo-
ris. Hoc tamen rursus inculcandum est, *ne heterogeneus*
substituatur modus, sed ut idem, qui antea pars erat subjecti
propositionis majoris, repetatur, & loco prædicati minoris
collocetur: Interim majoris lucis gratiâ molestum haud e-
rit, aliud exemplum veritatem hujus notæ confirmans sub-
jicere, v.g.

Quicunq; *necessariò* est animal, non est lapis.

Omnis homo *necessariò* est animal.

E. Nullus homo est lapis.

III. Si

III. Si subjectum minoris est modificatum,
itidem sit subjectum conclusionis.

Nota hæc ex expositione notæ primæ generalis satis superq; manifesta est, ne igitur crambe bis coctâ lectori benevolo nauseam creemus, eund. illuc remittimus, jam contenti unico exemplo, quo bonitatem hujus notæ dilucidemus, sit itaq; tale :

Omnis Philosophus est homo.

Quoddam *contingenter* doctum est Philosophus.

E. Quoddam *contingenter* doctum est homo.

6. Circa *secundam* figuram sequentes possunt & debent observari notæ.

I. Si subjectum majoris est modificatum, prædicatum conclusionis modificatum sit oportet.

Hæc nota fluit ex generali secundâ, estq; illius eadem ratio, quæ proximè præcedētis, saltem in hoc differunt, quod in præcedenti modus, de quo egimus, semper pars erat subjecti, & sic *respectu utriusq; materialis*; in hoc a loco propositionis *majoris*, cùm itidem afficiat subjectum, sit *materialis*, in *conclusionem* tamen, cùm jam respiciat ipsum prædicatum, quod unitur cum subjecto, est unâ pars *formalis*. Ubi rursus & hoc non piget monere, ut *idem* planè & non diversus in conclusionem ad evitandâ terminorum varietatē inferatur *modus*. Hisce observatis, legitima est hæc argumētatio,

Quicquid *necessariò* est homo, est animal.

Lapis non est animal.

E. Lapis non *necessariò* est homo.

Quæ manifesta est ex reductione ad Celarent.

Quicquid est animal, non est lapis.

Quicquid *necessariò* est homo, est animal.

E. Quicquid *necessariò* est homo, non est lapis.

It. Quic-

It. Quicquid *contingenter* est doctum, illud non est brutum.
Bucephalus est brutum.

E. Bucephalus *contingenter* non est doctus.

Et hunc quoad formam optimæ esse monetæ, vicissim constat ex reductione ad Celarent.

Quicquid est brutum, illud nō est *contingenter* doctum.
Bucephalus est brutum.

E. Bucephalus non *contingenter* est doctus.

II. Si medium solummodò est modificatum, conclusio inferatur absoluta.

Origo hujus notæ est generalis quarta, circa cujus enodationem dedimus rationem, cur neutiquam fieri possit, ut conclusio unâ sit modificata. Exemplum tale esto:

Nullus homo *necessariò* est brutum.

Aliquod animal *necessariò* est brutum.

E. Aliquod animal non est homo.

Qui cùm sit in Festino, reducatur ad Ferio, & bonitas ejus apparebit:

Quicquid *necessariò* est brutum, non est homo.

Aliquod animal *necessariò* est brutum.

E. Aliquod animal non est homo.

It. Omnis homo *contingenter* est doctus.

Aliquod animal non *contingenter* est doctum.

E. Aliquod animal non est homo.

Hic syllogismus, cùm sit in Baraco, reducatur monitu Beatissimi Præceptoris nostri Jac. Mart. Inst. Log. lib. 4. cap. 7. pag. 381. *ostensivè* ad Ferio, conversâ propositione majore per contrapositionem, & formalis argumentationis bonitas statim erit manifesta, v. g.

Quodc. non *contingenter* est doctum, non est homo.

Aliquod animal non *contingenter* est doctum.

E. Aliquod animal non est homo.

Rectis.

Rectissimè sese habet ita formatus, & revera est in Ferio, ita ut minor sit affirmans, etsi in priore erat negans; suadet n. hoc syllogismi dispositio, cùm particula negativa hîc sit pars termini medii, adeoq; negatio minoris impeditur ob terminum infinitum, qui erat in majore, uti constat ex libellis Logicis.

III. Hîc nota specialis tertia primæ figuræ locū etiam invenit, quæ vult ut si subjectum minoris sit modificatū, subjectum conclusionis quoq; modificetur.

Unicum brevitas causâ addimus exemplum:

Nulla bestia est homo.

Quoddam *contingenter* currens est homo.

E. Quoddam *contingenter* currens non est bestia.

Hic cùm in festino, reducendus est ad Ferio h. m:

Nullus homo est bestia.

Quoddam *contingenter* currens est homo.

E. Quoddam *contingenter* currens non est bestia.

Ubi tamen dissimulandum non est, ejusmodi syllogismos, in quibus sola datur modificatio subjecti adeoq; materialis, non unâ formalis, *proprie non posse dici modales*, referimus tamen huc, in quantum nostrum propositum est ostendere, *modos non esse removendos à suo termino*; imò propterea etiam admittimus tales syllogismos, *in quantum horum propositiones apte natae sunt, ut vi conversionis facile verti possint in modales verè & formaliter dictas.*

7. Penes *tertiam* figurā sequentes observari possunt notæ.

I. Si prædicatum propositionis majoris est modificatum, necesse est, modificetur prædicatum conclusionis.

Nota hæc itidem continetur in universali secundâ, & procedit *in omnibus modis* tertiæ figuræ, ita ut ab eâ excipi haud possit *Bocardo*, quod manifestum est ex reductione

C

ejusd.

eiusd. *ostensiva* ad primam figuram, & quidem in specie ad modum *Darii*, transposita scil. minore in locum majoris, & conversis majore ac conclusione per contrapositionem, sicuti de reductione hujusmodi præclare docet laudatus noster *Jac. Martini* b. m. l. c. Probamus hoc exemplo:

Quoddam animal non est *necessario* homo.

Omne animal est substantia.

E. Quædam substantia non est *necessario* homo.

Qui ita reducendus est:

Omne animal est substantia.

Quoddam quod non *necessario* est homo, est animal.

E. Quoddam quod non *necessario* est homo, est substantia.

Sit aliud exemplum:

Quoddam album non *contingenter* est animal.

Omne album est coloratum.

E. Quoddam coloratum non *contingenter* est animal.

Reducitur ita:

Omne album est coloratum.

Quoddam quod non *contingenter* est animal est album.

E. Quoddam quod non *contingenter* est animal, est coloratum.

II. Si prædicatum minoris est modificatum, modificatum quoque esse oportet subjectum conclusionis.

Et hanc notam fide dignissimam esse, probamus exemplis, addita simul eorundem reductione ad primam figuram. v. g.

Omnis homo est animal.

Omnis homo *necessario* est rationalis.

E. Quoddam quod *necessario* est rationale, est animal.

Qui syllogismus cum sit in modo *Darapti*, ad *Darii* recte reducitur hunc in modum:

Omnis homo est animal.

Quoddam quod *necessario* est rationale est homo.

E. Quoddam quod *necessario* est rationale, est animal.

It. Nul-

It. Nullus equus est risibilis.

Omne equus *contingenter* hinnit.

E. Quoddam quod *contingenter* hinnit, non est risibile.

Hic quia in Felapton, reducendus est ad Ferio, h. m.

Nullus equus est risibilis.

Quoddam *contingenter* hinniens est equus.

E. Quoddam *contingenter* hinniens non est risibilis.

III. Si subjectum majoris est modificatum, modificatum itidem sit subjectum minoris.

Quod huic notæ fides quoq; sit adhibenda, probatū dabimur
rursus per aliquot syllogismos annexa eorundē reductione.

v.g. Quoddam quod *necessariò* est animal, est virtuosum.

Quodcunq; *necessariò* est animal, vivit.

E. Quoddam vivens est virtuosum.

Hic ex modo Disamis reducitur ad modum Darii ita:

Quodc. *necessariò* est animal, vivit.

Quoddam virtuosum *necessariò* est animal.

E. Quoddam virtuosum vivit.

Sit aliud exemplum ex modo Datisi petitum.

Omne *contingenter* virtuosum est homo.

Quoddam *contingenter* virtuosum est animal.

E. Quoddam animal est homo.

Reducitur ad Darii h. m.

Omne *contingenter* virtuosum est homo.

Quoddam animal est *contingenter* virtuosum.

E. Quoddam animal est homo.

Et h. l. sicco prætereundum pede non est, ejusmodi syllogismos
tertiæ figuræ, alius nisi alteri extremorum addatur
modus, *modum formalem non habere actu sed saltem virtute*,
in quantum *reduci* possunt ad primam figuram, & tum de-
mum exercetur modus, uti ex exemplis abundè constat.

8. Sic fuerunt notæ, quas è nobilissimorum Philosopho-
rum scriptis breviter collectas ad naturam syllogismorum

moda-

modalium illustrandam applicare placuit. Qui volunt, possunt hac de re legere Beatissimum Præceptorem *Keslerum*, tract. Log. de Conseq. cap. 31. th. 4. p. 131. seq. Plur. Rev. & Excell. Dn. D. *Scharfium* non minus Præceptorem ac Promotorem omni filiali cultu prosequendum Inst. Log. lib. 3. cap. 10. pag. 517. seqq. Ejusd. Man. Log. lib. 3. cap. 5. pag. 179. seqq. Dn. D. *Dannhaw.* Id. Bon. Disp. sect. 2. art. 13. th. 85. & 86. pag. 306. seqq. nec non Epit. Dial. part. 1. cap. 9. pag. 137. seqq. Dn. *Gutk.* Log. div. cap. 6. membr. 5. th. 7. pag. 415. seqq. & tandem *Nibus.* disp. Log. 7. de syll. modal. *Regulas verò ex Interpretibus Aristotelis de promptas*, quas examinatos nos sub initium promiseramus, sequens, ne thesū harū excrescat numerus, cum DEO habenda proponet disputatio. Hac vice debentur.

DEO GRATIÆ!

Quisquis se Logicā sine damno posse carere
æstimat, is pennis nititur Icaris.
Hæc sine sunt artes errorum nubibus atris
Tectæ, Dædaleæ sunt velut antra domus.

Fallitur haut ergò, qui verum mente profundâ
Vestigat: nunc huic devia cuncta nocent.
Hoc SCHRÖDERE facis, dum quæ TIBI semina Veri
Hærent introrsum, prodis, & arte probas.

Maeste sis cæptis! an fallor? Dia Minerva
Jam capiti textit laurea ferta tuo.

Amoris testandi, erga ad finem & Sympatriotam suum
dilectiss. gratiâ, isthæc ex ædiæ

M. Andreas Müller / Wildenbruch. Pomer.
Eccles. Witteb. Diaconus.

Hem! Sophia miles, qui gaudes bella ciere
Cum Sophica turbâ; premia magna feres.
Premia multa feres, modò constans castra sequaris.
Non nisi constanti laurea pulchra datur.

Amico & Conterraneo suaviss. de prop.

M. Tobias Engelke / Stargard. Pom.

✻ (* *) ✻

05 A 1347

ULB Halle

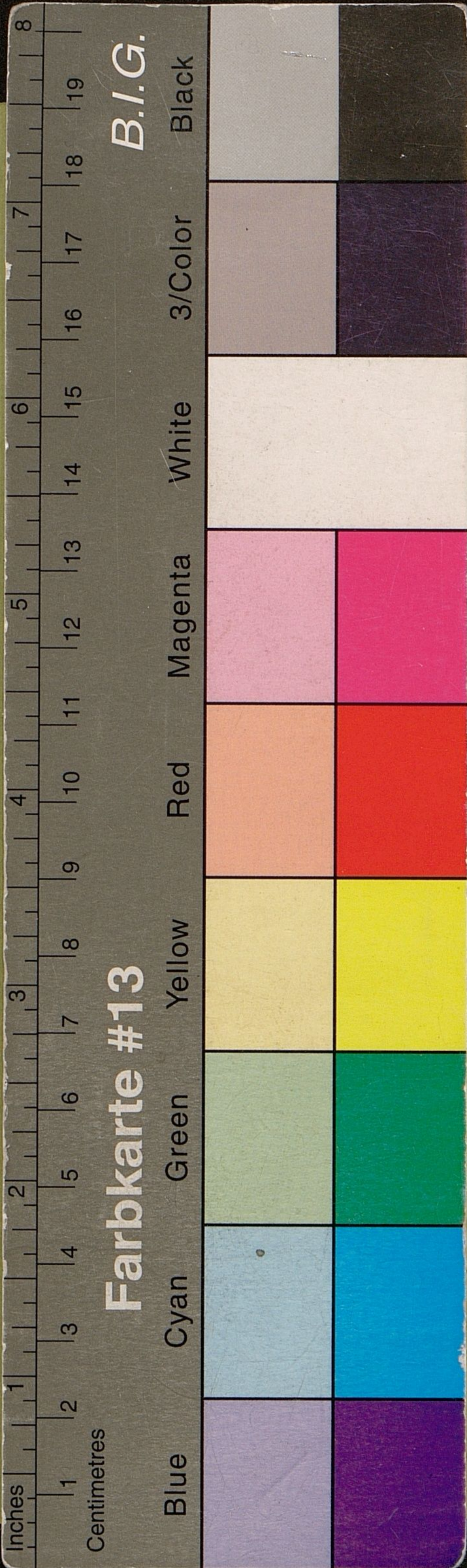
3

003 781 240

WOM

DISPUTATIONUM LOGICARUM
TERTIA
De
MODALIBUS
SYLLOGISMIS,

publicè proposita,
PRÆSIDE
M. JOHANNES Weissen /
Hennaco-Thür.

RESPONDENTE
SAMUELE SCHRÖDERO,
Banoâ Pomerano.

In auditorio Collegii Veteris,
ad d. 24 Jul.
horis antemerid.

✻[†]✻

WITTEBERGÆ,
TYPIS JOHANNIS HAKEN, M DC L

33

39

8